

Utbildningsutvärdering med extern bedömning
vid Göteborgs universitet

**BEDÖMARUTLÅTANDE FÖR KONSTNÄRLIGT KANDIDATPROGRAM I FILM
VID KONSTNÄRLIGA FAKULTETEN**

12 april 2023

Kort bakgrund

Bedömargruppen (se nedan) har haft i uppdrag att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt [policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling](#) och med stöd i Konstnärliga fakultetens vägledning för extern bedömning utvärdera Konstnärligt kandidatprogram i film.

Inför platsbesöket lämnade fakulteten och institutionen ett antal dokument till bedömargruppen (bilaga 1). Bedömargruppen genomförde ett första förberedande möte den 22 november 2022, där fakultetens överlämnade dokument diskuterades utifrån universitetets granskningskriterier. Platsbesöket genomfördes den 9-10 februari 2023 (program för platsbesök, se bilaga 2). Bedömargruppen har därefter med utgångspunkt i underlag och platsbesöksintervjuer via mail och på zoom gemensamt utarbetat sitt bedömarutlåtande.

Följande personer har ingått i bedömargruppen:

- Axel Grigor, Lektor i filmklippning, Högskolan i Dalarna
- Karin Wegsjö, Filmregissör, Frilans
- Erika Böös, Studentrepresentant, Stockholms konstnärliga högskola
- Jörgen Bergmark, Lektor i manus, Stockholms konstnärliga högskola (ordf)

Utbildningens främsta styrkor och svagheter samt bedömargruppens reflektioner och rekommendationer

Bedömargruppens övergripande intryck är att programmet i huvudsak fungerar väl.

Utbildningen bedöms som helhet hålla en god nivå och studenterna är generellt sett mycket nöjda med både undervisning och sin utbildning. Det pedagogiska arbetet är genomtänkt och bygger på många års erfarenhet inom lärarkollegiet av både undervisning och egen praktik. Både hos lärare och ledning finns en stark omsorg om utbildningen och studenterna. Det finns också en ambitiös policy för kvalitetskontroll och -utveckling och en ambition från såväl lärare som ledning att beakta studenternas perspektiv, vilket bekräftas i bedömargruppens intervjuer med studenter från alla tre år i programmet samt alumner.

Bedömargruppen ser möjligheter till förbättringar på några punkter. Exempel på sådana är lärarnas arbetsbörda och utvecklingsmöjligheter – särskild med betoning på forskning - kommunikation kring relationen mellan undervisningens praktik och teori, och ett fönster mot masterprogrammet. Även studentgruppernas storlek och pedagogiska verktyg kring att arbeta i grupp är något bedömargruppen reflekterat kring.

Bedömargruppens intryck är att det från ledning och enskilda lärare finns ett starkt engagemang i, och omsorg om, studenterna samt att kurserna tycks välorganiserade vad det gäller upplägg, information och tillgänglighet. Av intervjuerna framgår att de pedagogiska och administrativa omvandlingar som skett under de senaste åren har varit betungande för flera lärare – men däremot inte för studenterna, och att pandemin var en stor utmaning ur flera perspektiv för både lärare och studenter.

Programmet har ett mycket ambitiöst teoretiskt ramverk kring estetisk och filosofisk teori vars idé är att utrusta studenterna med ett omfattande bibliotek inför deras konstnärliga utveckling och deras kommande yrkesliv. Flera studenter upplever nivån på kurslitteraturen som ”för hög”, särskilt under sitt första år på skolan.

Bedömargruppen har haft tillgång till utbildningsplan, kursplaner och läroplattformen Canvas; med kursbeskrivningar för alla tre årsgrupper. Även övningsfilmer och examensarbeten har presenterats och verkshöjden på studenternas examensarbeten är mycket god.

Bedömargruppen har intryck av att det på utbildningen finns en kontinuitet i läraranställningar även om de två senast anställda lärarna som enligt uppgift är mer forskningsinriktade, tyvärr inte deltog i intervjuerna. Som tidigare nämnts har studenterna stort förtroende för lärarkollegiet men ger även uttryck för en viss slutenhet och önskingar om intryck utifrån. Här finns utrymme för gästlärare eller olika typer av praktik utanför skolan.

Bedömargruppen har fått ta del av ett omfattande skriftligt material som gjort det möjligt för att få en bild av verksamheten innan platsbesöket. Det fysiska mötet var helt avgörande för att skapa en djupare förståelse av verksamheten. Särskilt givande var att träffa studenterna från alla tre år vid samma tillfälle, då de gavs möjlighet att inbördes jämföra och reflektera över sina erfarenheter.

Vid vår bedömning har vi utgått ifrån de bedömningskriterier som finns angivna i dokumentet "Fakultetsanpassad vägledning för utbildningsutvärdering på grund- och avancerad nivå med extern bedömning":

- att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum.
- att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet.
- att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll samt att de har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens.
- att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov.
- att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen.
- att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger.
- att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs.

Nedan har vi samlat våra intryck och reflektioner under varje enskilt kriterium.

1. De faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål.

Det är bedömargruppens uppfattning att studieresultaten väl motsvarar programmets lärandemål samt examensmål.

Den konstnärliga nivån på de övnings- och examensfilmer som bedömargruppen tagit del av är hög. De essäer som skrivs i anslutning till examensprojekten av tredjeårsstudenterna håller en mycket hög nivå men bedömargruppen har inte haft tillgång till de reflekterande uppgifter som är en del av kurserna tidigare i utbildningen.

2. Undervisningen sätter studenternas lärande i centrum

Det är bedömargruppens uppfattning att undervisningen i hög grad sätter studenternas lärande i centrum.

I intervjun med studenter från programmets olika årsgrupper och även alumni framkom att studenterna är mycket nöjda med undervisningen. Studenterna vittnar om lärarnas lyhördhet för deras utmaningar och svårigheter, och upplever sig ha tillgång till lärarna även utanför den schemalagda undervisningstiden.

Kursvärderingar och uppföljningar genomförs på ett omsorgsfullt vis, men relevansen försvagas något av antingen en lägre svarsfrekvens från studenterna, eller av allmänt hållna svar - ett problem som återfinns hos många liknande utbildningar. Bedömargruppen ser en svaghet i vissa kursvärderingar då de i mer generella termer relaterar till muntliga utvärderingar från studenternas sida.

Samtidigt är studentgrupperna små, vilket borde betyda att allas röster hörs, och bedömargruppen menar att det även under kursernas gång pågår värderingar där lärare och studenter justerar undervisningen. Bedömargruppen vill även framhålla det ambitiösa arbetet och formuleringarna kring kursutvecklingen i rapporterna och sammanfattningsvis framhålla studenternas förtroende för programmets lärare.

3. Undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

Det är bedömargruppens uppfattning att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet.

Utbildningsplan, kursplaner och kursguider visar på en stark grundstruktur som är väl förankrad i konstnärlig kompetens och lång erfarenhet. Lärarnas praktiska arbete med att anpassa undervisningen och implementera beslutade förändringar visar på lyhördhet och såväl pedagogisk erfarenhet som konstnärlig skicklighet.

4. Lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk och kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Det är bedömargruppens uppfattning att lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk och kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll.

Lärarnas kunskapsbas och yrkeserfarenheter skiftar, men studenterna har ett förtroende för dem och det är bedömargruppens uppfattning att kollegiets kunskaper vilar på en stadig grund. Samtliga lärare har högskolepedagogisk kompetens och ledningen har nyligen startat en skrivargrupp för att lärare gemensamt ska slutföra skriftliga uppgifter till högskolepedagogiska kurser.

Däremot finns en viss frustration bland lärare som inte har tid för forskning i sina tjänstgöringsplaner och bedömargruppen menar att forskningsmöjligheterna i lärarkollegiet på sikt lär behöva adresseras.

5. Utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov

Det är bedömargruppens uppfattning att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov.

Detta kriterium låter sig tolkas på många sätt men om vi utgår från programmets utbildningsplan så uppfyller utbildningen kriteriet i hög grad. Studenternas utveckling kring att själva utveckla och driva sina konstnärliga projekt leder till en slags multikompetens på filmområdet och utrustar studenterna för att ”självständigt verka i arbetslivet”, vilket i realiteten betyder att skapa sitt eget yrkesliv eftersom anställningar knappast existerar i det fält de så småningom ska verka.

Den pedagogiska ambitionen har genomsyrat programmet sedan sen många år och är fortfarande en del av både första- och tredjeårsstudenternas utbildning. BA1-studenter tillbringar 2 veckor i skolor i regionen. Studenter agerar lärare och introducerar grundläggande kunskap kring användning och skapande av rörliga bilder, människors relation till rörliga bilder. Samtidigt som grundskoleelever lär sig mycket nytt om bildproduktion ger dessa moment menar filmstudenterna att de får möjlighet att börja formulera ett eget förhållningssätt till filmkonsten. Denna koppling mot omvärld och samtid är ovanlig på liknande program och kan i allra högsta grad beskrivas som en del av ett samhälles behov.

Programmet har en uttalad ambition att bredda synen på filmen, där nya möjligheter växer fram i och med den tekniska och samhällsliga utvecklingen. Utbildningen inriktar sig särskilt mot samhällets behov av att visualisera olika fenomen och verksamheter.

6. Studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Det är bedömargruppens uppfattning att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen.

Den praktiska undervisningen är väl genomtänkt och det självständiga arbetet lämnar plats för studenter att undersöka och utforma sitt eget lärande under handledning.

Vid sidan av från löpande diskussioner om kursupplägg, innehåll och schemaläggning, där studenternas förslag och idéer tas tillvara finns även en programdialog. Minst en gång per år bjuds två studentrepresentanter in för en utvärderande diskussion. Från institutionens sida kallas detta programdialog men i studentgruppen var begreppet – men inte företeelsen och funktionen – okänd.

I intervjun med studenterna framgår att de är medvetna om de förändringar som gjort till följd av deras egna utvärderingar vilket förhoppningsvis borde leda till ett fortsatt engagemang i kursvärderingarna.

7. En för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Det är bedömargruppens uppfattning att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger.

Den tekniska utrustningen och faciliteterna som studenterna har tillgång till är bra och fyller väl deras behov. Detsamma gäller möjligheterna att kunna arbeta fritt på skolan i stort sett när de behöver. De tycker att lärare och tekniker är hjälpsamma och stödjande men menar att bokningsförfarandet kan vara svårhanterligt.

Studenterna framhåller att systemet med att dela arbetsrum är en stor tillgång under övningar. Där tar formella och informella samarbeten form, och den press och känsla av utsatthet som kan uppstå lindras i gemenskapen. Däremot ses det som något negativt att det på HDK-Valand inte finns något gemensamt utrymme för sociala möten med studenter på andra program.

8. Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Det är bedömargruppens uppfattning att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs.

Bortsett från det utvecklingsarbete som kursrapporterna i sig medför, fanns bland de dokument Bedömargruppen fått ta del av "Kurs- och programutveckling vid konstnärliga fakulteten". Dokumentet gäller generellt för hela konstnärliga fakulteten. Ett tydligt och välskrivet styrdokument som redogör för grunderna i kvalitetsarbetet med alla dess aspekter. Bedömargruppen har även tagit del av Programrapport samt Utveckling & åtgärdsplan.

Det framgår av all dokumentation, särskilt kursrapporter och åtgärdsplaner att utbildningsansvariga arbetat målmedvetet med att förstärka utvecklingsområden som

utvärderingar och rapporter pekat ut. Även i intervjuer med både lärare och studenter är frågor kring programmets kvalitets- och utvecklingsarbete aktuella och relevanta.

9. Övriga synpunkter från bedömargruppen

En fråga bedömargruppen diskuterat är programmets relation mellan teori och praktik. Framför allt gäller detta BA1 och hur lärarna tydligare kan kommunicera på vilket sätt de teoretiska texterna i kurslitteraturen samspelar med studenternas praktiska övningar. Detta hänger kanske också ihop med studenternas förväntningar på utbildningen. En utbildningsplan är trots allt ett relativt abstrakt dokument, särskilt för en person utan större studievana. Både lärare och studenter vittnar om svårigheten att kommunicera respektive förstå vilken typ av utbildning kandidatprogrammet är. Inte bara en praktisk regiutbildning utan en akademisk filmutbildning. I de senare årsgrupperna tycks studenterna inte ha samma svårigheter med den teoribaserade undervisningen vilket också antyder att kursernas progression fungerar väl.

Ett möjligen oroande faktum som programmet delar med många andra konstnärliga högskolor, är att förhållandevis få av studenterna med kandidatexamen väljer att fortsätta med masterstudier. Bedömargruppen reagerade även på att masterstudenternas lokaler är helt åtskilda från kandidatprogrammets och dessutom stängda utan möjlighet till fysisk insyn. Samarbeten mellan studenter på kandidat- och masternivå tycks nästan aldrig uppstå.

I intervjuer med lärare och ledning framgår att diskussioner kring studentgruppernas storlek pågår. För närvarande tas sex studenter in varje år. Det skapar små, intima grupper men begränsar samtidigt möjligheten att hitta samarbetspartners med liknande konstnärliga universum samtidigt som det begränsar den dagliga sociala kontakten. Från institutionens sida finns en tanke om att större grupper skulle kunna minska den stress som uppstår i samband med examensfilmerna då fler konstellationer skulle kunna uppstå. Detta är bedömargruppen enig med.

Det framgick av intervjuer med studenter att frågor kring gruppdyamik och psykisk hälsa inte diskuteras. Bedömargruppen uppfattar även att det inte står klart för studenterna vända sig med frågor kring psykisk ohälsa. I nuläget saknas dessutom, som redan påtalats, ett rum

eller en lokal för social samvaro på HDK-Valand. En fördjupad diskussion kring gruppdynamik kan också vara till nytta inför gruppövningar och examensinspelningar. Ytterligare en sak som efterfrågas av studenter är fler möten mellan årskullar. Några av dem har deltagit i varandras övnings- och examensfilmer då detta varit en valmöjlighet i kurser men flera uppger att de gärna skulle vilja delta i fler sådana samarbeten.

Övergripande slutkommentar samt rekommendationer

De utvecklings- och åtgärdsområden bedömargruppen identifierat är:

- Relationen mellan kandidat- och mastersprogram
- Lärarnas brist på forskningstid
- Studentgruppernas storlek
- Kommunikationen kring programmets teoretiska del

Bedömargruppen rekommenderar en översyn av hur kandidat- och mastersprogrammen kan samverka. Att öppna upp mellan dessa studentgrupper skulle på sikt kunna öka det antal studenter som söker sig vidare till högre studier och dessutom skapa framtida samarbeten.

De stora förändringar som de högre konstnärliga utbildningarna gått, och fortfarande går, igenom, ställer nya krav på undervisning och lärare. Därför rekommenderar bedömargruppen att institutionsledningen underlättar och stimulerar forskningen bland programmets lärare.

De små studentgrupper som för närvarande antas är dels sårbara i de fall studenter hoppar av utbildningen och begränsar möjligheterna till samarbeten studenterna emellan.

Bedömargruppen menar att om ett beslut kring detta ännu inte tagits så är tidpunkten lämplig nu inför HDK-Valands flytt.

Trots att lärarna beskriver hur noga de understryker att programmet har en stor teoretisk del tycks det som om studenterna ändå är oförberedda på detta när de påbörjar sin utbildning. Frustrationen som uppstår behöver inte bara vara av ondo men bedömargruppen föreslår ändå dels att den teoretiska litteraturen tydligare integreras i de praktiska övningarna och att någon form av uppgift baserad på lämplig teoretisk litteratur läggs till antagningsproven.

Slutligen vill bedömargruppen uttrycka sin uppskattning för programmets lärare och personal som arbetar för att utbildningen är i rörelse, förändras, och ser till att studenterna har blicken riktad ut mot sin omvärld.

Underlag till bedömargruppen

Bilaga 1

Program platsbesök, den 9-10/2 2023

Bilaga 2

Material för extern bedömning BFA Film

Läsanvisningar

- Programmets progression över alla kurser
- Styrdokument och rutiner
- Utbildningsplan & kursplaner
- Valbara kurser
- Programöversikt
- Rutiner för kurs och programutveckling
- Verksamhetsplan
- Kursguider
- Canvassidor
- Schema
- Rum & verkstäder

Studentarbeten

- BAFI13 - Dokumentära Metoder, filmprojekt
- BAFI21- Projektdossier – Idéutveckling, manus, budget till mittfilm
- BAFI23 – Mitt filmer
- BAFI31 - Examensfilmer
- BAFI32 – Essä, kandidatuppsats

Utvärdering & Uppföljning

- Kursrapporter
- Åtgärdsplan, programutveckling
- Programrapport
- Utveckling & Åtgärdsplan
- Terminsutvärdering
- Kartläggning av studenternas arbetsmiljö
- Studentkårens enkät

Övriga dokument

- Arbetstidsavtal lärare
- BFA Film Staff list
- Rollbeskrivning KA + PA
- Studentsstatistik sökande & antagna
- Länksamling
- Rutiner för antagning
- Studentantagning
- Organisationsbeskrivning Konstnärliga Fakulteten
- Organisationsbeskrivning HDK Valand

Schema, platsbesök extern bedömning
Konstnärliga kandidatprogrammet i film 2022/2023

Dag 1 (Tors 9/2)

11:00 -12:00 Gruppen träffar företrädare för programmet och institutionen, får tillgång till lokaler och har uppstartsmöte.

Linda Sternö - enhetschef

Samuel Malm - programansvarig

Hans Ekelund - viceprefekt utbildning

= Lunch =

13:00-13:30 Studenter visar lärandemiljöer

Studenter från BA1: Johanna Milerud, Kevin Naderi

13:30-13:45 Fika

13:45-15:45 Samtal med studenter - (6st studenter, 2st från varje klass)

BA1: Johanna Milerud, Kevin Naderi

BA2: Julia Oppendal-Schia, Balder Ljungren

BA3: André Vaara, Ivar Jansson

15:45-16:00 Fika

16:00-17:00 Gruppen sammanfattar sina intryck

Dag 2 (Fre 10/2)

09:00-10:30 Samtal med lärare (alla i BA teamet)

Samuel Malm,

Dan Sandkvist

Tommy Spaanheden

--

10:30-10:45 Fika

10:45-11:30 Samtal med alumner

Lina Berger (student från BAFI programmet)

Neil Wigardt (student från KFIG programmet, via zoom)

= Lunch =

14:00-15:30 Återföringsmöte med bedömargrupp, program- och institutionsledning.

Klara Björk – prefekt

Hans Ekelund - viceprefekt utbildning

Linda Sternö - enhetschef

Samuel Malm - programansvarig

Mathias Aderby - teknisk chef

Märta Jakobsson - HR

Ellen Göransson - Utbildningshandläggare

15:30-17:00 Bedömargrupp diskussion